

Dr. h. c. prof. JUDr. Jaroslav Ivor, DrSc.
Právnická fakulta
Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici

O p o n e n t s k ý   p o s u d o k

na habilitačnú prácu JUDr. Miriam Odlerovej, PhD.:
„Zbraň ako donucovací prostriedok príslušníkov Policajného zboru“

Rozhodnutím rektorky Akadémie Policajného zboru v Bratislave pod ev. č. 0 007/2020 zo dňa 1. októbra 2020 som bol vymenovaný za oponenta v habilitačnom konaní JUDr. Miriam Odlerovej, PhD. a zároveň požiadaný o vypracovanie oponentského posudku na jej habilitačnú prácu pod horeuvedeným názvom.

Na oponentúru mi bola súčasne predložená predmetná habilitačná práca v rozsahu 161 strán textu a 22 strán príloh, vo viazanej verzii, ktorá je podkladom habilitačného konania.

Moderný demokratický štát súčasnosti očakáva v rámci zabezpečovania vnútornej bezpečnosti efektívne a zákonné plnenie všetkých úloh, ktoré sú zverené Policajnému zboru. Na plnenie týchto úloh príslušníci Policajného zboru disponujú mnohými zákonnými oprávneniami, bez ktorých by bola prakticky nereálna ich činnosť, ktorou legálne musia zasahovať do viacerých základných práv a slobôd občanov. Medzi týmito oprávneniami je výnimočné postavenie použitia zbrane, ako určitý prostriedok „ultima ratio“. Nielen v odbornej, ale i širokej verejnosti sa prezentujú najmä prípady, ktoré privodili ťažkú ujmu resp. smrť postihnutého a pozorne sa sleduje preverenie dôvodnosti a zákonnosti použitia zbrane. Nie však iba z týchto dôvodov, ale v širších súvislostiach možno preto povedať, že téma práce je skutočne aktuálna a perspektívna.

Hneď v úvode si habilitantka vytýčila cieľ svojej práce ako „analyzovať zákonné dôvody použitia zbrane, porovnať ich s inými policajno-bezpečnostnými zložkami a poukázať na súčasné aplikačné problémy“. Ako ďalší cieľ vidí v charakteristike základných aspektov streleckej prípravy.

Výber použitých metód autorke umožnil tému spracovať komplexne a výsledky svojho skúmania interpretovať a prezentovať s náležitou vedeckou presnosťou. Analyzovala rozsiahlu monografickú, časopiseckú literatúru, judikatúru i elektronické pramene a to aj za použitia historickej metódy. Pri porovnávaní úprav PZ a iných bezpečnostných zložiek, ako i legislatívnej úpravy použitia zbrane v Českej republike a v Grécku využila metódu komparácie. Prezentovala taktiež empirický výskum k zvolenej téme. Pri formulácii záverov a odporúčaní použila metódu vedeckej syntézy.

Práca má štandardnú úpravu, požadovanú jazykovú úroveň, rešpektuje formálne a citačné kritériá a zásady. Je spracovaná v primeranom rozsahu. Autorka rozčlenila prácu na úvod, šesť kapitol, záver, zoznam použitej literatúry a prílohy. Jednotlivé kapitoly sú obsahom i rozsahom vyvážené, logicky usporiadané a navzájom prepojené. Jadrom práce je nepochybne druhá kapitola. Štruktúra práce zodpovedá naplneniu vytýčeného cieľa.

V úvode autorka oboznamuje s cieľmi práce, použitými vedeckými metódami a prezentuje obsah a cieľ empirického výskumu.

V prvej kapitole sa venuje historickému vývoju policajných zložiek od vzniku ČSR až po súčasnosť, poukazuje na jednotlivé spôsoby legislatívnych úprav polície, jej organizácie, úloh s dôrazom na legislatívnu úpravu dôvodov použitia zbrane.

Druhá kapitola je podrobnou charakteristikou s analýzou služobných zákrokov, podmienok použitia donucovacích prostriedkov, ako i všeobecnými a osobitnými podmienkami použitia zbrane z aspektu platného zákona o Policajnom zbore. V analytickom texte nechýbajú historické poznámky a postrehy k legislatívnej úprave použitia zbrane.

Tretia kapitola svojím obsahom prináša komparáciu použitia zbrane s ostatnými bezpečnostnými zložkami v SR (obecná polícia, vojenská polícia, ZVJS a ozbrojené zložky finančnej správy), ako i s právnou úpravou v Českej republike a v Grécku.

V štvrtej kapitole autorka prezentuje teoretické a praktické aspekty streleckej prípravy príslušníkov PZ, najmä z pohľadu jej súčasného stavu, previerok i návrhov na jej zefektívnenie.

V piatej kapitole sa podrobne predstavuje empirický výskum k problematike použitia zbrane v rámci vedecko-výskumnej úlohy realizovanej na APZ v rokoch 2019 – 2020 „Analýza využitia donucovacích prostriedkov vo vybraných policajných službách“. Názory príslušníkov PZ boli vyhodnocované z dostatočne širokej vzorky respondentov (137 zo Slovenska a 175 z Českej republiky). Výsledky výskumu, ktoré sú prezentované v štatistike, tabuľkách, grafoch priniesli nesporne zaujímavé a využiteľné závery.

Šiesta kapitola sumarizuje získané poznatky najmä do oblasti legislatívy, streleckej prípravy, nových technických a iných donucovacích prostriedkov.

V stručnom závere podčiarkuje najvýznamnejšie poznatky získané empirickým výskumom.

Oponovaná práca tak predstavuje vydarené dielo, ktoré ucelene analyzuje danú problematiku. Oceniť treba úsilie habilitantky zhodnotiť reálny stav v Slovenskej republike, ako z pohľadu legislatívy, tak aplikačnej praxe, nezanedbateľný je i pohľad historický na problematiku použitia zbrane v premenách času. Osobitne významné sú adekvátne judikáty Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré jasne a zrozumiteľne formulujú názory tejto inštitúcie na konkrétne prípady z rôznych krajín Európskej únie. Prácu veľmi vhodne

obohacujú i fotografie zbraní, štatistiky i prílohy práce so zhrnutím výsledkov prieskumu.

V práci by som však ocenil i štatistické pohľady a analýzy Inšpekcie MV, ktoré riešia použitia zbraní z pohľadu ich oprávnenosti a taktiež by bolo vhodné doplniť tému i o niektoré konkrétne prípady, kazaistiku, ktorá bola predmetom trestného konania a závery súdov k problematike použitia zbraní.

V práci konštatujem iba drobné nedostatky gramatického resp. štylistického charakteru, zásadné nedostatky však neboli zistené.

Záver:

JUDr. Miriam Odlerová, PhD. preukázala odborné zvládnutie problematiky, ktorá je predmetom habilitačnej práce. Posudzovaná habilitačná práca spĺňa kritériá požadované od tohto druhu kvalifikačných prác. Vychádzajúc z protokolu o kontrole originality má kontrolovaná práca celkový prekryv iba 9,65 %, s individuálnymi prácami nedosahuje ani jedno percento, čiže možno konštatovať, že ide o prácu pôvodnú a originálnu. Navrhujem, aby po úspešnej obhajobe a splnení ostatných podmienok habilitačného konania bol JUDr. Miriam Odlerovej, PhD. udelený titul docent v odbore bezpečnostné vedy.

Ako habilitantka v práci správne uvádza, zákon o Policajnom zbore bol dosiaľ novelizovaný až 45 krát. Navrhujem, aby sa v rámci obhajoby vyjadrila, ako vníma túto skutočnosť s ohľadom na ustanovenia o použití zbrane a ako navrhuje legislatívne upraviť nové technické donucovacie prostriedky?

V Bratislave 12. 10. 2020

Dr. h. c. prof. JUDr. Jaroslav Ivor, DrSc.
v. r.